

hled, poněkud archaického a odtažitého tématu masek lze dobrat k naopak velmi aktuálnímu tématu hledání a vytváření lidské identity.

ERBAN, V. 2010. *Maska a tvář. Hra s identitou v mezikulturních proměnách*. Praha: Malá Skála.

POUŽITÁ LITERATURA

BIRX, H. J. 2006. *Encyclopedia of Anthropology 1–5*. Thousand Oaks: Sage Publications.

Jason E. Miller and Oona Schmid (eds.) – How to get published in anthropology (2012)

Pavčina Chánová

Etnologický ústav AV ČR, v. v. i.
pavlinachanova@gmail.com

KNIHA, kterou editovali Jason E. Miller a Oona Schmid, vyšla v roce 2012 ve vydavatelství AltaMira Press, a obsahuje soubor článků od vícero autorů, již uvádějí postupy, jak nejlépe publikovat v antropologii. Kniha je určena nejen studentům, kteří se rozhodli vydat na vědeckou kariéru, a budou se tak potýkat s nástrahami publikování ve společenskovědním prostředí, ale i dobrou příručkou z hlediska publikačních strategií pro zkušené autory, pro které alternativa v českém jazyce neexistuje.

Kniha je rozdělena do tří sekcí, které na sebe logicky navazují. V první části nalezneme pět článků, které se zaměřují na možnosti publikování. Jednotlivé články tak popisují různé možnosti publikování od nejjednodušších, jako je konference (Jason E. Miller) až po otištění článku v seriózním vědeckém časopisu (Tom Boellstorff). Pro mladé a nezkušené badatele jsou zde nejprve konference, kde se jako posluchač může student seznámit skrze práce jiných s postupy, jak představit vědeckou práci, a může také navázat nové kontakty pro vlastní práci. Při vlastní prezentaci poznatků dostane zpětnou vazbu ve formě diskuze po přednesení příspěvku, která je pro zkvalitnění jeho badatelské činnosti nezbytná. Autor příspěvku se zaměřuje

na správný výběr konference, vysvětluje rozdíl mezi příspěvkem a posterem, jakožto dvěma možnostmi jak prezentovat vědeckou práci na konferenci. Zmiňuje také postup výběru příspěvků, které na konferenci zazní, a následně se zaměřuje i na samotný průběh prezentace příspěvku.

Jako další možnost zmiňuje ve svém článku John K. Trainor tvorbu a přednesení vědeckého posteru. Najdeme zde poměrně podrobný popis, jak poster vytvořit a co by měl obsahovat. Zmiňuje i problémy, na které by si autor měl dát pozor (jako například časové prodlevy při tisku posteru, problémy s různými formáty a tak podobně). Na závěr seznamuje badatele se samotnou prezentací posteru.

Paul N. Edwards popisuje v České republice pravděpodobně nevyužívaný způsob představení vlastní práce, a to je čtená prezentace vědeckého článku. Samozřejmě autor zmiňuje nástrahy tohoto projevu a uděluje rady, jak se jim vyhnout a jak zaujmout posluchače, aby po celou dobu čtení příspěvek vnímali.

Nemůže zde samozřejmě chybět, dá se říci, určitý „návod“ na postup jak publikovat článek ve vědeckém časopise (Tom Boellstorff). Jedná se již o vyšší stupeň zveřejnění svých vědeckých poznatků a je poměrně komplikovanější oproti předchozím možnostem. Autor přehledně zdůrazňuje náležitosti, co by takový článek měl obsahovat. Poukazuje na záludnosti, kterým by se mladý autor měl vyvarovat. Vysvětluje, jak probíhá samotný proces recenzního řízení, kterým hotový článek musí projít. Přípravuje badatele na možnost prvního zamítnutí článku a výhody pozitivní kritiky, kterou recenzní řízení přinese. Ačkoliv je tento příspěvek psaný na základě prostředí amerických časopisů, je v mnoha prvcích velmi dobře přenositelný na české prostředí.

Jako poslední příspěvek tohoto panelu je publikování vlastní dizertace jako monografie (Sarah Caro). Článek je postaven na argumentech, jak předělat svou dizertační práci na monografii. Jak autorka správně zmiňuje: „...dizertace byla sepsána tak, aby jí rozuměl úzký okruh vědeckých pracovníků a ti posoudili její kvalitu. Ale monografie je určena širší vědecké obci, která by měla obsahovat hlavně výsledky a šíři dopadu práce.“ (Sarah Caro 2012: 50). Dále zdůrazňuje nutnost správného výběru vydavatelství a líčí postup jak následně správně prezentovat svou knihu.

V druhé sekci se jednotliví autoři zaměřili na konkrétní specifikace publikování u společenských vědních oborů. Je zde zmíněna publikační kultura v archeologii, aplikované a obecné antropologii, biologické a fyzické antropologii, kulturní/sociální antropologii a etnologii, lingvistické antropologii, medicínské antropologii a vizuální antropologii.

Catherine Besteman udává rady ohledně publikování v oblasti sociální a kulturní antropologie a etnologie. Autorka o psaní v oblasti etnologie přímo říká, že nejdůležitější je, aby vědec své zkušenosti prezentovat ve středu samotného textu, přesvědčivě udával argumenty, a vystavěl tak příběh, který bude smysluplný a srozumitelný. To vše bez ohledu na typ dokumentu (Catherine Besteman, 2012: 88).

Besteman uvádí, že na začátku své vědecké kariéry antropologa/etnografa je nutné si odpovědět na otázky, komu je mé bádání určeno, jaký by měla mít naše vědecká práce dopad, koho má ovlivnit. Na základě odpovědí můžeme následně vhodně zvolit médium, skrze které budeme naše poznatky prezentovat. Nejčastější formou jsou recenzované vědecké články a monografie, nicméně podstatné jsou také požadavky instituce, ve které badatel pracuje či stále ještě studuje (např. doktorské studium).

Stejně jako v první části, ale již konkrétněji pro antropology/etnografy, jsou zde popisovány pravidla a rady publikování článků, psaní monografií a účasti na konferencích. V poslední sekci autorka zmiňuje, kde je možné zveřejnit své poznatky a názory. Jsou také multimédia jako například výstavy v muzeu, foto eseje, videa nebo materiály pro základní školy. Na závěr autorka dodává, že nic nemůže nahradit publikování článků a psaní monografií, ty musí být prioritní, ale zároveň se nejedná o jediné formy šíření vlastních poznatků a myšlenek.

V poslední, a pro alespoň trochu zkušené badatele velmi podstatné části, nalezneme články zaměřené na obecná témata s publikováním spojená. Jedná se o kapitoly jako „autorská smlouva“, „autorská práva“, „spolupráce mezi badateli“, „online publikování a podněty“. Všechna tato témata jsou nutnou znalostí, kterou by měl disponovat každý autor, který kdy něco vědeckého napsal (od seminárních prací, bakalářských/magisterských/dizertačních prací, vědeckých článků až po monografie). V českém prostředí bych tyto kapitoly doporučila všem

autorům vědeckých článků, protože znalost základních pravidel publikování je velmi nízká. Studenti se je (hlavně problematiku citování) dozvídají v lepším případě při psaní bakalářských prací, ale můžeme zaznamenat, že ani jejich vedoucí v některých případech tato pravidla neznají.

Autorská smlouva je pro některé české autory neznámou věcí anebo ji považují pouze za formalitu. Její pravidla ale zjednodušují komunikaci mezi autorem/autory a vydavatelstvím, chrání obě strany a udávají jejich práva a povinnosti. Tato kapitola poměrně podrobně uvádí, co vše by měla autorská smlouva obsahovat, a vysvětluje její podstatu (nastavení autorských práv, záruky a problematiku třetí strany, nárok na honorář a tak podobně). Zmiňuje a vhodně vysvětluje i problematiku „open acces“ a „creative commons“ licencí, které se pomalu stávají běžnou součástí i u českých vydavatelství.

Další kapitola je zaměřená na autorská práva a citování. Samozřejmě je opět zacílena spíše na americké prostředí, ve vícero oblastech je ale shodná s tím českým. Nicméně pro zásady citování existují v češtině kvalitní texty, které by zvláště studentům mohli pomoci při psaní jejich prvních textů (např. *Sanderová, Jadwiga: Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách: Několik zásad pro začátečníky, Praha 2005, nebo Meško, Dušan – Katuščák, Dušan – Findra, Ján a kol.: Akademická příručka, Martin 2006*).

Knihy je velmi přehledná a pro absolutně nepoznamenaného začínajícího vědce je určitě vhodným průvodcem po publikační džungli. Některé části jsou až banální a pro mne až zbytečně rozebírané, ale na druhou stranu i takové informace musejí být někde shromážděny. Vzhledem k autorům je evidentní, že se jedná o prostředí americké publikační kultury, avšak nemálo českých vědců publikuje v amerických časopisech. Zároveň vzhledem ke konkurenci, kterou české vědecké časopisy v zahraničí mají, se většina pravidel stává mezinárodně, a tak i v Čechách, aplikovatelnými.

MILLER, J. E., SCHMID, O. 2012. How to get published in Anthropology. Plymouth: AltaMira Press. 170 s.